

KUN LAPSI TAI NUORI HAASTAA LIIKUNTARYHMÄSSÄ

31.10.2024

Lisää liikettä –seminaari

Raisio

Marko Mäenpää

Väittämät

1. Ryhmässäni on vähintään yksi jollain tavalla haastava lapsi/nuori.
2. Ryhmässäni on vähintään yksi lapsi, joka ei ymmärrä suomen kieltä.
3. Ryhmässäni on vähintään yksi lapsi, joka on satuttanut muita ryhmän jäseniä fyysisesti tai psyykkisesti.
4. Olen saanut haastaviin tilanteisiin apua ja tukea muilta ohjaajilta/esihenkilöiltä.
5. Olen kokenut ohjaustyössäni fyysisesti uhkaavia tilanteita esim. lapsen lyömistä tai potkimista.
6. Olen kokenut ohjaustyössäni psyykkisesti uhkaavia tilanteita mm. haukkumista, kiroilua.
7. Olen kokenut ohjaustyössäni riittämättömyyden tunnetta.

Haastavan käyttäytymisen määrittelyä

- Haastava käyttäytyminen on käyttäytymistä, joka aiheuttaa haittaa joko henkilölle itselleen, muille ihmisille tai fyysiselle ympäristölle. Haitta voi olla fyysistä, psyykkistä, sosiaalista tai taloudellista. (Autismiliitto)
- Haastava käyttäytyminen voi ilmetä mm. keskittymiskyvyn puutteena, levottomuutena ja vaikeutena noudattaa sääntöjä. (Tahkokallio, K. 2003. Mitä tehdä levottomille lapsille. Helsinki: WSOY)
- Lapsen haastavan käytöksen taustalla voi olla jokin määritelty diagnoosi, tai sitten haastava käyttäytyminen johtuu muista tekijöistä.

Miten haastava käyttäytyminen voi näkyä?

- Uhmaamista
- Lyömistä ja muuta fyysistä arvaamattomuutta
- Sanallista haastamista sekä kiroilua
- Levottomuutta
- Vastustamista
- Sulkeutuneisuutta tai toimintaan juuttumista

Haastavan käyttäytymisen taustalla olevat syyt

- Oman toiminnan heikkoutta
- Tunnetaitojen pulmia
- Kielellisiä vaikeuksia
- Sosiaalisia pulmia
- Aistipoikkeavuutta
- Vuorovaikutustaitojen haasteita
- Pelkoja

Ryhmätehtävä

- Jokainen haastava tilanne on erilainen. Kuitenkin jokaisesta haastavasta tilanteesta voi oppia erilaisia tapoja käsitellä tilanteita.
- 2-4 hlö ryhmiä.
- Jokaiselle ryhmälle korttipakka.
- Nostakaa päällimmäinen kortti ja lukekaa se ääneen omalle ryhmälle.
- Ryhmästä aina yksi henkilö kertoo oman esimerkin vastaavanlaisesta tilanteesta.
- Tilanteisiin voi keksiä yhdessä erilaisia ratkaisumalleja.

Miten autan lasta tai nuorta onnistumaan?

- Ennakointi
- Pelisäännöt
- Selkeät ohjeet
- Rutiinit
- Selvitä ristiriitatilanteet

Ennakointi

- Tavarat paikoilleen valmiiksi
 - älä jätä lapsia saliin ja lähde hakemaan tavaroita varastosta
- Havainnoi lapsia ja nuoria
 - Tutustu ja tunnista
- Anna ohjeet aina samassa paikassa
 - Aloitus, lopetus ja kaikkien harjoitteiden ohjeet aina samassa paikassa
- Kerro mitä tapahtuu tunnin aikana
 - Kerro tunnin alussa mitä tänään tehdään
 - Kun harjoitus loppuu – kerro seuraavat ohjeet esim. käy juomassa ja tule keskelle
- Toimi ja käytäydy rauhallisesti ja määrätietoisesti
- Mieti valmiiksi miten ryhmittelet lapset tai nuoret toiminnan aikana!

Pelisäännöt

- Yhteiset pelisäännöt
 - Kerro miten ryhmässä toimitaan, 2-4 tärkeintä sääntöä
- Kirjoitetut ja kirjoittamattomat
 - On myös sääntöjä joita ei tarvitse kirjoittaa
- Pidä kiinni itse säännöistä, puutu ja vaadi sääntöjen noudattamista
- Kestä itsesi toistamista
 - Joskus saattaa tuntua ärsyttävältä, mutta se palkitsee!
- Älä anna tehdä mitä haluaa
 - Jos joku ei halua osallistua, osoita paikka jossa odottaa kun muut tekevät
- Leikkien säännöt
 - Muuta sääntöjä niin, että ne tukevat lasten mahdollisuutta onnistua
 - Jos uhkana on fyysinen uhka, niin rajaa joukkueille omat alueet

Selkeät ohjeet

- Ohjeet
 - lyhyitä selkeitä lauseita, ohjeet samassa paikassa, ohjeista siirtymät toiminnan vaihtuessa
- Esineet- motivoi, mutta auttaa myös konkreettisesti
 - esim. saat maalista aina yhden tötsän
 - Hippaleikissä merkitse hippa
 - Joukkueissa merkitse joukkueet
- Kosketus- kosketus rauhoittaa, mutta auttaa myös suorittamaan oikein
 - HUOM! Kysy lupa kosketukseen
 - esim. kosketa jalkaa ja sano tällä jalalla ponnista
- Kuvat auttavat ymmärtämään
 - Kuvakortit toiminnasta
 - Värit auttavat myös

Rutiinit

- Aina samat jutut: alku, ohjeet ja loppu
- Siedä tylsyyttä – samoja harjoitteita ja leikkejä
- Ei jonotusta
- Sinä päätät milloin juomaan, milloin on tauko...
- Pyri pitämään osallistujat samassa tilassa koko toiminnan ajan

Selvitä ristiriitatilanteet

- Selvitä lasten tai nuorten kanssa yhdessä ristiriitatilanteet
 - Lapsilla ei ole välttämättä keinoja itse hoitaa asioita
- Puutu kaikkiin tilanteisiin
 - Älä anna mennä sormien läpi
- Ole rauhallinen ja määrätietoinen
 - Pidä omat tunteet kurissa
- Rauhoittumispaikka
 - Joskus voi olla paikallaan ottaa käyttöön rauhoittumispaikka

Positiivisuus ja palaute

- Kaikki kaipaavat kehuja
- Pyri kehumaan joka kerta jokaista osallistujaa
 - Etsi ihan pienikin positiivinen asia
- Anna palautetta yrittämisestä, sinnikkyydestä, rohkeudesta, ystävällisyydestä, auttamisesta
 - Kaikkea ei mitata onnistumisissa eli maaleissa, koreissa, pisteissä, voitoissa

Kotitehtävä: minun oma ryhmä

1. Pohdi omaa/omia ryhmiä ja täytä tehtävän kohdat.
 - Mikä on ryhmän vaikein kohta? Missä kohdassa sattuu ja tapahtuu eniten?
 - Millaisia toimenpiteitä/muutoksia voisimme tehdä ryhmässä, jotta kaikkien olisi mahdollisuus onnistua olemaan mukana toiminnassa?
 - Miten voisin ennakoida tilanteita, joissa usein sattuu ja tapahtuu?
 - Minkälaiset harjoitteet ryhmässä auttavat kaikkia osallistujia onnistumaan?

Kiitos!

